

مناسبت

انقلابی پولادین و خستگی ناپذیر

نخستین روز شهریور ماه، یادآور سالروز شهادت مردی است که بار اده پولادین خود، در مسیر اعتلای اسلام گام برمی داشت و از هیچ تهدید و آزار عابی، واهمه به دل راه نمی داد. برای مبارزان دوران انقلاب، نام شهید اسدا... لاجوردی، نامی آشناست؛ اسمی که با مقاومت پیوندی ناگسستنی دارد. همه کسانی که طعم شکنجه های ساواگرا چشیده اند، می دانند که سه ماه دوام آوردن زیر آن ها، فقط بدن قوی نمی خواهد؛ ایمانی نیاز دارد به پایداری کوه ها و یقینی که سبب ساز صلابت است در روح یک مبارز. شهید لاجوردی صاحب همه این مشخصه ها بود؛ از همان روز های نخست که در هیئت های مؤتلفه اسلامی و با دست خالی، به مصاف دشمن تا بن دندان مسلح رفت تا روزی که منافقین، او را غریبانه در حجره خیاطی کوچکش در بازار تهران به گلوله بستند و شهید کردند. در کارنامه او، می توان مبارزه بی امان با خط نفاق را دید؛ این رویکرد، مهم ترین جنبه مبارزاتی شهید لاجوردی است؛ او هیچ گاه حقیقت را فدای مصلحت نکرد. در روز های پر التهاب پیش از انقلاب، زمانی که برخی از همرزمانش باور داشتند که بنا به مصلحت، باید با امثال منافقین کنار آمد تا کار رژیم پهلوی یکسره شود، شهید لاجوردی محکم و راسخ از انحراف آن ها گفت و از مصیبتی که این انحراف بر سر انقلاب می آورد؛ او در خشت خام چیزی را می دید که برخی در آینه صاف نمی دیدند. همین ایمان راسخ و تداوم مبارزه با منافقین بود که باعث شد دشمنان انقلاب، کینه او را به دل بگیرند و این چنین ناجوانمردانه، وی را هدف قرار دهند. آن چه بیش از همه در زندگی آن شهید سعید به چشم می آید، همان است که هر مبارز انقلاب در دیدار با خانواده او، در ۱۴ مهر ۱۳۷۷ فرمودند: «در جمع دوستان ما گفته می شد این مرد (شهید لاجوردی)، مرد پولادین است؛ این مرد، آدم خسته نشو است؛ تصویری که از آقای لاجوردی در ذهن ما بود، همین تصویر یک انسان خسته نشوی صادق با استقامت [بود].»

جواد نوائیان رودسری - امروز در تقویم ما، روز بزرگداشت بوعلی سینا و روز پزشک است. هر چند که تقدیر از پزشکانی که در خط نخست مبارزه با کرونا، حماسه ای جاویدان آفریدند، در انحصار روز خاصی نیست؛ اما می شود از مناسبت ها، محملی ساخت برای اظهار تشکر و قدر دانی از مردان و زنانی که نمایشی بزرگ از انسانیت و شرافت را پیش روی بشریت قرار دادند. در میان دانشمندان پر شمار ایرانی که در پرتو فرهنگ و تمدن اسلامی بالیدند و منشأ خدمات فراوان شدند، شیخ الرئیس، شرف الملک و امیر پزشکان، حسین بن عباد... بن سینا، مشهور به ابن سینا (۴۱۶-۳۵۹ ه.ش)، جایگاهی بی بدیل و یگانه دارد. هوش شگفت انگیز و تجرویی در علوم متعدد، از پور سینا، شخصیتی افسانه ای در تاریخ ایران و جهان ساخته است. پرتوهای خیالی از وی را بر سر در دانشکده طب پاریس آویخته اند و همه ساله در روز بزرگداشت او، مراسم احترام، به یاد پزشک و حکیم عالی قدر ایرانی، در سراسر

■ غیبت بوعلی فیلسوف

ابن سینا تنها به دلیل مهارتش در طبابت، شهرت ندارد؛ در واقع نباید او را فقط در کسوت یک دانشمند طبیعی دان نگریست. بخش مهمی از زندگی او، به اشتغالات علمی مربوط به علوم انسانی گذشت. بوعلی در منطق و فلسفه، مقامی بس بلند داشته و دارد و کتاب «شفا» یی او، هنوز هم در زمره گنجینه های ذی قیمتی است که در این عرصه، محل مراجعه اهل فضل است. باین حال، اثری از بوعلی فیلسوف در سریال کیهان رهگذر نیست؛ تو گوئی وی تمام عمر را یکسر در پی یافتن شیوه های درمانی و آزمایش های تجربی گذرانده است! تنها در قسمتی از سریال، زمانی که بوعلی به خواندن کتاب «مابعد الطبیعه» ارسطو مشغول

است و با ابو عبید جوز جانی روبه رو می شود و کتاب «اغراض» فارابی، درباره اثر اسطوره ای و خریداری می کند، مخاطب در می یابد که بوعلی در فضای فلسفه نیز تنفس می کرده است؛ اما این که او را در قله یکی از مکاتب بزرگ فلسفی، یعنی «مشاء» بیگار د، محال است!

■ سیاستمدار فراموش شده

یکی دیگر از نکاتی که باید در باره بوعلی سینا مورد توجه قرار گیرد، تکاپوهای وی در عرصه سیاسی است. او مدت ها وزارت شمس الدوله دیلمی، امیر آل بویه در همدان را بر عهده داشت. کافی است بدانیم که این زمان، یعنی اواخر قرن چهارم و اوایل قرن پنجم هجری قمری، مقارن با ایام اضمحلال آل بویه در غرب ایران و قدرت گرفتن غزنویان در شرق بود و حکومت، در نواحی مرکزی ایران، مشغول کشمکش سیاسی و نظامی با یکدیگر بودند. بوعلی سینا، به عنوان وزیری کار دان، امور سیاسی دربار امیر بویه ای را رتی و فتق می کرد. حتی نقل است که در شب وفاتش، با وجود اصرار شاگردان مبنی بر استراحت در منزل، حضور در دربار و مشاوره دادن به امیر را بر در مان خود ترجیح داد و حتی ابو عبید جوز جانی، یکی از دلایل در گذشت بوعلی را همین کوتاهی در درمان و اهتمام به امور سیاسی دانسته است. باین حال، در سریال جذاب و دیدنی «بوعلی سینا»، تنها در قسمت آخر و آن هم به صورتی بسیار موجز، نیم نگاهی به بوعلی سیاستمدار انداخته می شود و اصولا درباره توانایی او در این عرصه، سخنی به میان نمی آید.

■ شاگردانم کو؟!

بوعلی شاگردان مبرزی را تربیت کرد که ابو الحسن بهمنیار و ابو عبید جوز جانی از آن جمله هستند. برخی از این شاگردان خود دارای نبوغ فوق العاده ای بودند؛ مثلا برخی از مورخان، عبدالرحمن بن علی نیشابوری، مشهور به «ابن ابی صادق» را، بر جسته ترین شاگرد ابن سینا می دانند، چرا که هم در پزشکی و

هم در علوم انسانی، مطالب فراوانی از استاد خود فرا گرفت و بانوشتن شرح های متعدد بر آثار بوعلی، فهم آن ها را برای دیگران ساده کرد یا ابومنصور، حسین بن طاهر اصفهانی که در ریاضیات شاگرد شیخ الرئیس بود و پس از وی، از ستون های استوار این علم در جهان اسلام به شمار می رفت. شایسته است از این زیله، شاگرد دیگر ابن سینا هم یاد کنیم که رساله ای بسیار مهم در علم موسیقی نوشت و در فلسفه و ریاضیات، از شاگردان برجسته ابن سینا محسوب می شد. تمام این شاگردان، ایرانی بودند. باین حال، در سریال «بوعلی سینا»، خبری از آن ها نیست و ما تنها در قسمت های پایانی، ابو عبید جوز جانی را که نقش وی توسط زنده یاد حسین محب اهری ایفا شده است، می بینیم که در بهر به دنبال بوعلی می گردد تا او را به دیگران نشان دهد و تازه خودش هم هنوز شاگرد او نیست! در مجموع باید گفت که سریال «بوعلی سینا»، بیش از آن که یک سریال تاریخی باشد، روایتی است خیالی و دلچسب از زندگی شخصیتی محبوب که ایرانیان دوستش دارند و همواره یاد او را گرمی می دارند.

ایران باستان

بازخوانی یک گزارش ۱۷۶۰ ساله

شاپور یکم از اسارت
امپراتور روم می گوید

یکی از مهم ترین آثار به جا مانده از دوره ساسانی، کتیبه ای است از شاپور یکم که در دیوار بنای موسوم به «کعبه زرتشت»، در نقش رستم و مقابل مقابر باستانی فرمانروایان هخامنشی حک شده است. شاپور یکم، دومین فرمانروای ساسانی و فرزند اردشیر بابکان در دوران حکومت خود با رومیان درگیر شد و توانست در نبرد «ادسا»، به سال ۲۶۰ میلادی، آن ها را به سختی مغلوب کند و حتی امپراتور روم را به اسارت بگیرد. هر چند یادبود این پیروزی در قالب یک نقش برجسته باشکوه در نقش رستم باقی است، اما گزارشی که شاپور یکم از این واقعه ارائه می کند هم، می تواند زوایای بیشتری را از این پیروزی نشان دهد. وی در فرازی از گزارش خود می نویسد: «از سرزمین میان رودان، سپاهی ۷۰ هزار نفره و در آن سوی حران، حمله بزرگی از سوی والرینوس قیصر آغاز شد. [پس به سوی آن ها رفتم و] والرینوس قیصر را، خودم، با دست های خویش دستگیر کردم و سایر حاکمان، سناتورها و فرماندهانی که در رأس آن سپاه بودند، همه را دستگیر کردم و به پارس آوردم و سرزمین سوریه، کیلیکیه و سرزمین کاپادوکیه را تصرف کردم... و از مردمان سرزمین روم و انیران، اسیرانی را به ایران شهر آوردم و در پارس، پارت، خوزستان، آسورستان و دیگر مناطق که از آن ما و پدران و نیاکان ما بود، سکنا دادم.» شکست تحقیر آمیز والرینوس از ایران، هیچ گاه در تاریخ اروپا فراموش نشد و قرن ها بعد، در سال ۱۵۲۴، هانس هولباین، نقاش مشهور آلمانی، تصویر آن را طراحی کرد.

FARJAD ROCK CANDY
نبات زعفرانی فرجاد

www.farjadcandy.com

ارتباط با ما | ۰۵۱ - ۳۳ ۷۲ ۰۸۵۹
Contact us | 051 - 33 72 0859